



X. Smolec - Leśnica - 14 km

Smolec – duża wieś wielodrożnica znajdująca się na pd. – zach. od Wrocławia, komunikacja samochodowa, PKP, ośrodek zdrowia, restauracja, UPT, sklep spożywczy.

Wieś wzmiankowana w dokumentach jako Schmolcz w 1343 r. Smolec jest nazwą kulturową oznaczająca pierwotne miejsce wytapiania smoły. Pośród zabudowy wsi wyróżnić należy domy z k. XIX w. z charakterystycznymi cechami stylowymi.



fol. Jerzy Maciejewski

We wsi zachowały się **ruiny zamku** zbudowanego w 1523 r. w stylu renesansowym, rozbudowanego w XVIII i XIX w. Pierwsza wzmianka o istnieniu budowli obronnej pochodzi z 1357 r. Około 1523 r. zamek został rozbudowany w stylu renesansowym, a całość założenia została otoczona wodą. Dobudowano wówczas skrzydło południowe i wschodnie, przy którym znalazła się wysunięta przed czoło murów czworoboczna wieża. Kolejna przebudowa miała miejsce w XVIII w. W 1844 r. dobra wraz z zamkiem kupił kupiec Karl von Wallenberg-Pachaly. Majątek należał do jego rodziny aż do 1945 r. Zamek został zniszczony w 1945 r. i od tego czasu popada w coraz większą ruinę. Obecnie zachowała się wieża wschodnia i część murów od pd. - wsch. Częściowo zachowane jest też dawna fosa przecięta groblą od zach. Obok zamku pozostałości całkowicie zdewastowanego parku.



Kościół parafialny p.w. Najświętszej Marii Panny został wzn. w 1908 r. w stylu neobarokowym dla potrzeb gminy ewangelickiej. Jest to budowla halowa z wieżą od pd. – wsch., nakryta cebulastym hełmem. Na wieży od zachodu płaskorzeźba "Zesłanie Ducha Św.". Wyposażenie wnętrza pochodzi z pocz. XX w. Obok znajduje się plebania zbudowana w 1910 r.



Do zabytków został też zaliczony, pochodzący z początku XX w. **zespół dworca kolejowego**. We wsi

warto jeszcze zobaczyć aleję dębową przy ul. Dębowej (wylot na Krzeptów) składającą się z 43 dębów szypułkowych o obwodach 200-350 cm .

Ze stacji kolejowej idziemy ul. Polną, dochodzimy do ul. Chłopskiej, skręcamy w nią w lewo, dochodzimy do ul. Starowiejskiej w którą skręcamy na pn. – zach. i dochodzimy do ostatnich zabudowań wsi, na rozwidleniu dróg skręcamy w prawo w kierunku transformatora. Polną drogą wijącą się wśród pól, dochodzimy do szosy i tu skręcamy w lewo na zachód. Tą drogą docieramy do Kęblowic.

Kęblowice - wieś na pd. – zach. od Wrocławia, komunikacja samochodowa.

Osada wzmiankowana w dokumentach w 1245 r., jako Camblouici w 1374 r. Nazwa wsi wywodzi się od nazwy osobowej Kębeł. Wyraz staropolski kęblać oznaczał karmienie, hodowanie.

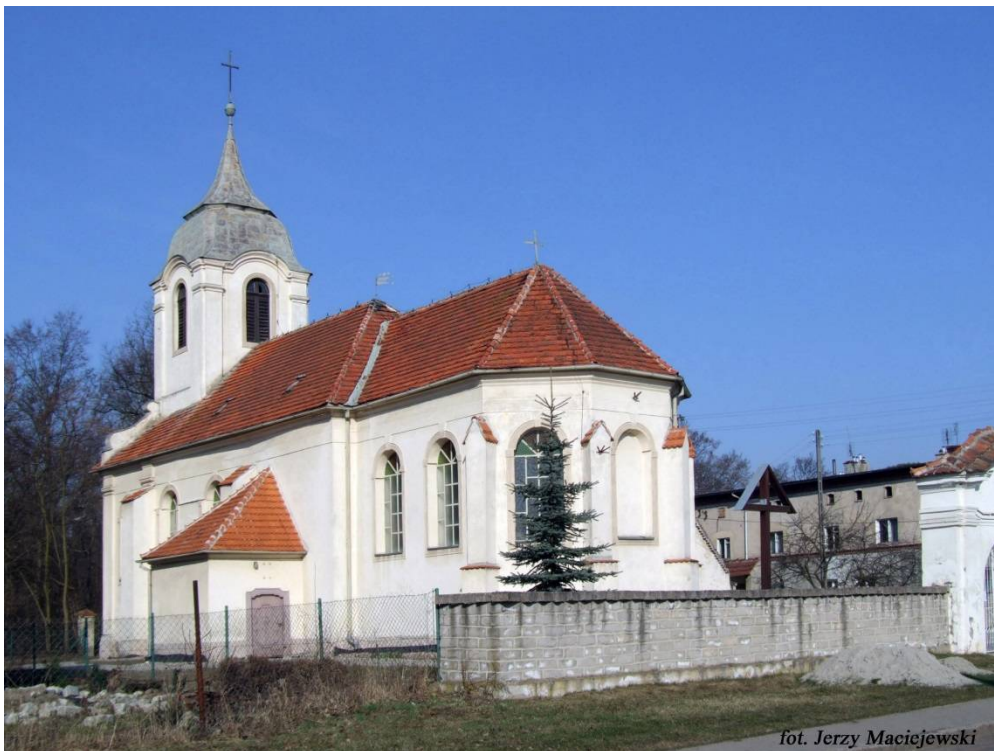


W zespole dworskim wyróżnia się **pałac**, którego budowę ukończono w 1880 r., ma on bardzo interesującą bryłę. Budynek jednopiętrowy, na środku elewacji ryzalit zwieńczony trójkątnym szczytem ze sterczyną. Na końcach elewacji frontowej dwupiętrowe ośmiokątne wieżyczki, z kopulastymi hełmami. Dach zwieńczony sterczynami w jego centrum drewniana, kwadratowa wieża z tarasem widokowym, nakryta hełmem stożkowym. Za pałacem od zach. znajduje się **park** o mocno przerzedzonym drzewostanie.

Przez wieś przechodzimy główną drogą – asfaltową szosą, która wiedzie do zabudowań wsi Skalka.



Skalka - wieś ulicówka położona na wschodniej krawędzi doliny Bystrzycy, na pd. – zach. od Wrocławia , komunikacja samochodowa, sklep spożywczy. Wieś wymieniona w dokumentach w 1250 r., jako Scalca, w 1310 r.



W centrum wsi **kościół filialny p.w. św. Marii Magdaleny**, gotycki z 1488 r., stoi na miejscu wcześniejszego wzm. w 1426 r. Rozbudowany został w 1696. r., o przęsło i nawę a w 1746 r. dobudowano barokową kwadratową wieżę. W prezbiterium i nawie zachowały się stropy krzyżowe. Wejście do wnętrza kościoła ujęte jest w barokowy portal z ok. 1746 r. Wystrój wnętrza barokowy pochodzi z poł. XVIII w. W nasadzie ołtarza głównego o formie baldachimu kopia figury Matki Boskiej Bardzkiej. W podłodze są umieszczone renesansowe wykonane z piaskowca płyty nagrobne. Na teren dawnego cmentarza przykościelnego prowadzi klasycystyczna brama z XIX w.

W Skałce znajduje się kilka interesujących budynków z przełomu XIX/XX w.



Przy ul. Łąkowej prawie naprzeciw wylotu ul. Szkolnej stoi **barokowa figura św. Jana Nepomucena** z 1730 r. Rzeźba jest znacznie uszkodzona - brak lewej ręki i obtłuczona twarz. Na postumencie od frontu widnieje inskrypcja na cześć św., Jana, na pozostałych stronach wspomniano św. św. Donata, Antoniego z Padwy i Franciszka Xawerego.



fol. Jerzy Maciejewski

Przed mostem przy ul. Łąkowej stoi młyn z przeł. XIX/XX w., obecnie znajduje się tu elektrownia wodna.



fol. Jerzy Maciejewski

Zachodnia część spacerowego szlaku przebiega wschodnią częścią Parku Krajobrazowego "**Dolina Bystrzycy**"- który został utworzony rozporządzeniem Wojewody Wrocławskiego z dnia 27 października

1998 r. w celu zachowania i popularyzacji walorów przyrodniczych, historycznych i krajobrazowych. Osią Parku jest rzeka Bystrzyca, jest ona jednym z najważniejszych lewobrzeżnych dopływów Odry. Jej źródła znajdują się na wysokości 620 m n.p.m. w Górach Kamiennych w Bartnicy. Głównymi dopływami Bystrzycy są Strzegomka i Czarna Woda. Całkowita powierzchnia Parku wynosi 8 570 ha. Rozpoczyna się on w zachodniej części miasta Wrocławia i biegnie w górę doliny Bystrzycy, obejmując gminy: Wrocław, Kąty Wrocławskie, Sobótka i Mietków.



fol. Jerzy Maciejewski

Zdecydowana większość drzewostanów należy do klasy lasów o najwyższych walorach ekologicznych. Głównymi gatunkami lasotwórczymi są: grab, jesion, lipa drobnolistna i dąb szypułkowy, rosnące zarówno w grądach, łągach jak i zbiorowiskach przejściowych. Charakterystyczną roślinnością parku jest również roślinność wodna, występująca głównie w starorzeczach, stawach hodowlanych i małych zbiornikach wodnych. Na śródleśnych bagnach i zabagnionych łąkach występują zespoły kosańca żółtego, turzycy brzegowej, błotnej i dzióbkowatej. Na obszarze parku stwierdzono występowanie 18 gatunków, wśród których 10 podlega całkowitej ochronie a przede wszystkim śnieżyczka przebiśnieg która występuje tu najliczniej w porównaniu do pozostałych terenów doliny Bystrzycy.

Faunę parku najliczniej reprezentują ptaki, w dolinie występuje 118 gatunków ptaków. Dominującymi gatunkami są: modraszka, zięba, bogatka, świstunka, kowalik, mazurek, rudzik, szpak, kapturka, pierwiosnek.

Lasy nad Bystrzycą a zwłaszcza starsze drzewostany, mają znaczenie jako ostoja dla kilku gatunków nietoperzy. Na terenie parku stwierdzono występowanie następujących gatunków płazów i gadów. Na uwagę zasługują również niektóre gatunki chronionych owadów.

Przed zabudowaniami wsi Skalka skręcamy na pn. w polną drogę, którą dochodzimy do ul. Wrocławskiej, tu spotykamy zielony szlak turystyczny razem z którym idziemy na pn. do Samotworu.

Samotwór - wieś wielodrożnica położona na zach. od Wrocławia, komunikacja miejska – nr linii 609, sklep spożywczy. Wieś wymieniona w dokumentach jako Zsamotwor w 1272 r.



Na wysokim brzegu Bystrzycy stoi **klasycystyczny pałac** wzn. w l. 1776-1781, wzniesiony wg. projektu K. G. Langhansa, architekta wrocławskiego twórcy takich dzieła jak gmach opery wrocławskiej czy Bramy Brandenburskiej w Berlinie. W elewacjach frontowej (wschodniej) i parkowej (zachodniej) znajdują się ryzalitowe portyki wsparte na czterech kolumnach podtrzymujących trójkątne naczółki w formie tympanonów z tarczami herbowymi.

Wokół pałacu **park krajobrazowy** o pow. ok.3 ha, założony w k. XVIII w., ale z zachowanym starszym drzewostanem na co wskazują pomnikowe dęby szypułkowe o obw. w pierśnicy dochodzące do 500 cm.



fot. Jerzy Maciejewski

Naprzeciw pałacu znajduje się zespół folwarczny, na którego teren prowadzi brama z 1866 r. z ostrołukowymi otworami i schodkowym szczytem ze sterczynami i tarczą herbową.



fot. Jerzy Maciejewski

Będąc w Samotworze trzeba też zajrzeć również nad Bystrzycę. Na jej prawym brzegu poniżej wsi z daleka widać zadrzewienia poprzedzielane łąkami. Lasy łąkowe kryją piękne okazy starych dębów szypułkowych.

Poniżej wsi do Bystrzycy wpada rzeka Strzegomka. Widły tych rzek zajmuje piękny dość naturalny las łągowy, gdzie na przedwiośniu kwitną łąny śnieżyczki przebiśnieg, a później zawilec gajowy. Wejść tu można jednak tylko przy niskim stanie wody w rzekach.

Za Samotworem dochodzimy do ul. Wrocławskiej tu spotykamy zielony szlak turystyczny, z którym idziemy na pn., w pobliżu granicy Wrocławia skręcamy na pn.- wsch. w ul. Gałowską. Droga wije się wśród pol i doprowadza nasze szlaki do skrzyżowania z ulicami Jarnołtowską i Jerzmanowską. Skręcamy na wsch. w ul. Jerzmanowską. Przed nami zabudowa osiedla.

Jerzmanów - dawna wieś, owalnica, obecnie osiedle Wrocławia, komunikacja samochodowa, UPT, sklep spożywczy, komunikacja miejska – nr linii 109,117, 609.

Osada wymieniona w dokumentach w 1245 r. jako Gezmanowo.



W centrum osiedla wznoszą się dwa kościoły. **Kościół parafialny p. w. Matki Boskiej Królowej Polski**, wzniesiony w 1880 r. w stylu neoromańskim.



Wnętrze kościoła p. w. Matki Boskiej Królowej Polski,



Obok od strony zach., kościół pomocniczy **p. w. św. Jadwigi**, wzm. w 1316 r. Obecny, gotycki wzn. w XIV w., rozbudowany o nawę w 2 poł. XV, restaurowany w 1822 r. i w l. 1973 - 75. Orientowany, murowany, jednonawowy z prostokątnym prezbiterium, nakryty sklepieniem krzyżowym ze zwornikami,

z czworokątną wieżą od zachodu. We wnętrzu gotyckie sakramentarium z XV/XVI w., ołtarz barokowy z pocz. XVII w. oraz płyty nagrobne z XVII i XVIII w. Przy ul. Adamczewskich i ul. Jerzmanowskiej ciekawe budynki z XIX w.

Przez osiedle idziemy ul. Jerzmanowską, na wsch. Za zabudowaniami skręcamy w lewo, w ul. Piolunową, mijamy niestrzeżony przejazd kolejowy, za nim obok Państwowego Domu Dziecka skręcamy do parku znajdującego się na terenie osiedla Złotniki.

Złotniki - dawna wieś, obecnie osiedle w granicach Wrocławia, położone na pd. od Leśnicy, usytuowane w rozwidleniu ulic Żwirowej i Złotnickiej. komunikacja miejska – nr linii 409

Osada wymieniona w dokumentach z 1353 r. jako Goltsmenden. Nazwa wsi oznaczała złotników lub warsztat złotniczy. Zapewnie we wsi mieszkała ludność służebna, która zajmowała się złotnictwem dla potrzeb pobliskiego dworu książęcego z Leśnicy. .

Przechodzimy przez park, w którym znajdują się dwa grodziska.



Pierwsze grodzisko datowane jest na XIV w., znajduje się przy szlaku i również jest oznakowane kamieniem informacyjnym WOAK. Centralną partię grodziska tworzy stożkowaty nasyp o kształcie czworokąta otoczony szeroką wewnętrzną fosą i ziemnymi wałami. Przed wałem zachowane ślady drugiej zewnętrznej fosy.



Drugie z grodzisk znajduje się w głębi parku, otoczone jest wodną fosą. Pochodzi ono z X w. i jest oznaczone kamienną tablicą informacyjną WOAK.



Z parku wychodzimy na ul. Żwirową i skręcamy w lewo, dochodzimy do nowo wybudowanego mostu nad Bystrzycą, przechodzimy przez rzekę. Za mostem skręcamy w prawo w ul. Promenadę,

dochodzimy do ul. Alojzego Majchra, mijamy dwa wysokie wieżowce, drogą prowadzącą koroną wału przeciwpowodziowego wzdłuż Bystrzycy dochodzimy do pętli tramwajowej w Leśnicy.



Pomnik św. Jana Pawła II na pętli tramwajowej w Leśnicy

Reprodukcja mapy za zgodą Wydawnictwa PLAN

Tekst: Jerzy Maciejewski i Mieczysław Zandberg

Zdjęcia: Jerzy Maciejewski i Krzysztof Maciejewski

Prawa autorskie zastrzeżone

Do pobrania

[Trasa nr 10](#)



